

Actieagenda 2025-2028 Vereniging de Kunst van Brabant

Brabant is cultureel divers ... van Altena tot Baarle-Nassau, van Halsteren tot Boxmeer, en ook buiten Groot-Eindhoven en de Brabantse steden kom je de hele wereld tegen. Daarom hebben we standpunten - artistieke en maatschappelijke - en zien we ook knelpunten. Alléén standpunten innemen of het signaleren van knelpunten is niet genoeg, ideeën zijn er nodig en gedurfde voorstellen. Dat doet *de Kunst van Brabant*.

Creatieve oplossingen ...

Artistieke motieven staan voorop als gevraagd wordt wat cultuur & kunst bijdraagt aan maatschappelijke opgaven. We zijn in de eerste plaats cultuurbehartiger. Daar moeten we alert op blijven. Tegelijkertijd moeten we voor ogen houden dat de opgaven inspanning vergen van alle sectoren. Cultuur & kunst is extra gevoelig voor menselijke en maatschappelijke problematiek, maar niet alleen verantwoordelijk voor de creatieve bijdrage aan oplossingen. Juist *creatieve* oplossingen zijn niet volledig uitgedacht en meer werkbaar in veranderende omstandigheden. Daarom roepen we politici, bestuurders en beleidsmakers op om regelmatig met cultuurinstellingen & kunstenaars in steden en dorpen rond te gaan. Om te zien en ervaren wat cultuur & kunst doet, kan doen, waar dat beter kan en waar werelden te winnen zijn.

... meteen winst ...

Interdisciplinair werken, samenwerken, is welhaast uitgevonden in de kunsten, in de opera en musical, bij kerkenbouw en het theater en straatcultuur. Bij een integrale aanpak van maatschappelijke opgaven hebben alle sectoren voordeel, want dat levert meteen *winst* op, ook economische. Daarom moet er op elke investering, in economie en landbouw, in onderwijs en wetenschap, in gezondheidszorg, infrastructuur, technologie en innovatie een percentage extra komen om een cultuur- & kunstfonds te vormen en te voeden. Zo zijn er altijd voldoende middelen voor een creatieve samenwerking en past het investeringsbeleid bij de ambities op alle beleidsterreinen.

Cultuur raakt aan alles, kunst maakt duidelijk aan wat precies. Bij elke beleids- en gebiedsontwikkeling past een culturele paragraaf want dat is pas maatschappelijk brede welvaart.

... met nodige actie

Er zijn knelpunten om de komende vier tot acht jaar aan te pakken, samen met gemeenten en de provincie. *De Kunst van Brabant* somt urgenties op en roept op tot *actie*.

Cultuur in een huis dichtbij

***De Kunst van Brabant* wil dat gemeenten en de provincie werken aan samenhangend accommodatiebeleid waar alle belanghebbenden, cultuurinstellingen & kunstenaars en commerciële partijen, voordeel van hebben.**

Brabant telt 827 buurtschappen, 260 dorpen, 29 gehuchten en 13 steden. In alle 56 gemeenten waar deze buurtschappen, dorpen, gehuchten en steden deel van uitmaken, is er een ontstellend accommodatiegebrek voor de professionele en de niet-beroepsmatige cultuur & kunst. Er zijn te weinig betaalbare en toegankelijke locaties om op te treden of tentoon te stellen, er is gebrek aan plekken waar men kan werken als beeldend kunstenaar of ontwerper, kan repeteren als podiumkunstenaar of amateurvereniging. Het aantal mogelijkheden voor *artist in residence* locaties is beperkt, zeker als het gaat om een wat langer verblijf. Er zijn steden die atelier- en studiobeleid opstellen, er zijn gemeenten die nadenken over faciliteiten voor starters en dorpen zijn zich bewust van de waarde van het verenigingsleven. Maar als er iets is waar professioneel werkenden en amateurkunst-beoefenaren in overeenkomen, dan is het wel in ruimtegebrek. Beide sectoren stimuleren elkaar over en weer. Daarom moeten er ontwikkelplekken zijn voor ontmoetingen en om samen te werken aan vernieuwende producties en aan culturele gemeenschapsvorming. Betaalbare locaties voor werk en verblijf zijn de startvoorwaarde voor cultuurbeleid. Want ontwikkeling van accommodatiebeleid en een cultuur- & kunstbeleid gaan samen.

Ontwikkeling gaat gelijk op met kennis

***De Kunst van Brabant* wil dat er boven op de budgetten voor instellingen & kunstenaars 20% financiële ruimte komt voor ontwikkeling, experiment en de stimulering van en perspectief voor jong talent in de vorm van de steeds succesvolle talenthubs.**

Geen kunstenaarsoeuvre blijft hetzelfde in de tijd, geen culturele instelling draait enkel stationair. Bedrijven en instellingen reserveren gelden voor onderzoek en innovatie, voor experiment en ontwikkeling, omdat dat noodzakelijk is voor een goede en economische bedrijfsvoering. Bij cultuur & kunst zijn er weinig tijd en middelen te vinden, terwijl in principe alles aanwezig is en de ambitie onbetwifelbaar. Soms wordt dat verhullend *involutie* genoemd, in tegenstelling natuurlijk tot *evolutie*, maar het is eenvoudigweg interen op het artistieke kapitaal en het eigen vermogen.

De Kunst van Brabant wil af van het voorsorteren van doelgroepen door middel van financieringseisen. Want cultuur & kunst heeft zelf kennis en opvattingen in huis over een gedifferentieerde publiekstaak, toegankelijkheid en spreiding.

Cultuur & kunst is altijd gespist op nieuwe artistieke werkvormen, op andere culturele tradities en op invloeden uit onvermoede sectoren. Dat is ontwikkelingspotentieel en kennisopbouw. Terwijl Brabantse cultuur *tout court* divers is, tellen beleidsmakers slechts in doelgroepen en denken bestuurders in stedelijke of gemeentelijke profielen. Daardoor wordt het cultuurpubliek opgehokt in vooraf vastgelegde secties. Cultuurinstellingen en kunstenaars worden verplicht zich te richten naar politieke wensen en marketingcategorieën die geen relatie hebben met hun artistieke praktijken. En telkens wordt er gevraagd nieuw publiek aan te spreken, zonder dat iemand weet waar dat is te vinden, juist omdat het zo nieuw is. Voor kunstenaars zijn er geen doelgroepen, maar is publiek een artistieke factor van belang. Het is het publiek dat de voorstelling, het beeld of het gedicht vervolmaakt, door podiumbezoeken, door het bekijken van tentoonstellingen, in het lezen of beluisteren van poëzie. Daarbij komt het publiek van cultuurinstellingen vaak van over de grenzen van de afgekondigde gemeenteprofielen. Waarom niet vertrouwen op de professionaliteit van cultuurinstellingen & kunstenaars als het gaat om publieksbenadering? Zij hebben de intenties en de ambities en weten de verantwoordelijkheid te nemen. En let op: straks veroorzaakt inclusie *hier* ongewenst exclusie *daar*.

Door doelgroepenbeleid in bestuurlijke kaders en financieringsregelingen raakt publieksonwikkeling achterop bij artistieke ontwikkeling. Het is op funest voor het verband tussen professionele kunst en culturele amateurgroepen omdat er een belangentegenstelling gecreëerd wordt. Het plaatst culturele instellingen & kunstenaars in oneigenlijke concurrentieposities.

De Kunst van Brabant wil één ondersteuningsinstelling in de provincie, voor professioneel werkenden en beoefenaren van amateurkunst, met alle lijnen zelf in huis en alle lijnen open naar het veld van cultuur & kunst.

Kennis wordt bijeen gebracht, ontwikkelingen worden in gang gezet. Een verantwoordelijkheid van gemeenten, provincie en de sector. Coördinatie van die activiteiten is nodig voor het in de eerste lijn informeren, in de tweede lijn adviseren, in de derde lijn kennis ontsluiten. Maar alleen het inkopen van kennis en het verspreiden ervan, via bijvoorbeeld een vouchersysteem, versterkt de ondersteuningsorganisatie niet. De kwaliteit om op basis van eigen ervaring in de eerste lijn te informeren, in de tweede lijn te adviseren en in de derde lijn kennis te ontsluiten, verdwijnt op die manier. Het plaatst de organisatie op afstand van cultuur & kunst en verlegt geldstromen van culturele productie en presentatie naar dure coaching en advisering. Alle lijnen zijn in onderlinge samenhang nodig, om te verbinden en zo *cross cultural* ketens te vormen.

Gelijkwaardige cultuurpolitiek en betrokken beleid

De Kunst van Brabant wil van de politiek en beleidsmakers een professionelere opstelling voor cultuur & kunst, die tot uiting komt in vertrouwenwekkende investeringsregelingen en meer doordachte commissiebeoordelingen waar alle bestuurslagen voordeel bij hebben. De Kunst van Brabant wil bij de totstandkoming van zo'n andere systematiek een signalerende en informerende rol spelen.

Hoe schaarser de middelen, hoe duurder de verdeling lijkt het wel. Juridisch doorwrochte en overgereguleerde investerings- en financieringsregelingen vormen geen oplossing, die werken niet mee aan vertrouwen. Het werkt eerder wantrouwen in de hand. Als er één sector is waar vertrouwen de kern van de activiteiten uitmaakt - hoe kwetsbaar ook - dan is dat wel die van cultuur & kunst. In de systematiek van cultuurfinanciering moet vertrouwen de basis zijn en niet de verantwoording vooraf. Dat vergroot het zelfbewustzijn van de sector, het bevordert de professionele productiecapaciteit en de amateurkunstbeoefening, het vermindert de planlast ... en het voorkomt wellicht bezwaarprocedures.

De Kunst van Brabant wil een serieuze benadering door politiek en openbaar bestuur van de culturele bedrijfsvoering, van de professionele beroepswereld en de amateursector, met goede productievoorzieningen en intelligente educatieprogramma's.

De Kunst van Brabant stelt dat 90% van de voor cultuur & kunst bestemde publieke gelden ten goede moet komen aan kunstenaars. Juridisering en overregulering maken het onmogelijk om daar aan tegemoet te komen. Voor het ontwerpen van financieringsregelingen kan een eenvoudig principe gelden: het onderscheid in *primaire* en *secundaire* voorzieningen. *Primaire*: voor kunstenaars, als toereikend inkomen, voor goede accommodaties, voor beroepsmatige ontwikkeling en persoonlijke ontplooiing. *Secundaire*: als institutionele basisvoorziening voor een rijk cultureel leven in de steden, de dorpen en Brabant als geheel. Het is een onderscheid, tussen type voorzieningen, dat in alle andere maatschappelijke en economische sectoren gebruikelijk is, eenvoudig te motiveren, helder te begroten en makkelijk te controleren.

Tot zover de Kunst van Brabant...

De Kunst van Brabant heeft standpunten *over*, wijst op actuele knelpunten *in* en werkt mee *aan* ideeën voor de cultuursector vanuit een artistiek-maatschappelijke visie, voor cultuurrijke gemeenten, voor een kunstdiverse provincie, voor allen die zich in Brabant bevinden.